

Εισήγηση πολιτικής εκδήλωσης

Οι κοινωνικές εξεγέρσεις ακόμα και όταν δεν εντάσσονται σε μια συνολικότερη διαδρομή για την ανατροπή κράτους και κεφαλαίου, από μόνες τους αποτελούν μια ανάσα ελευθερίας για τα καταπιεζόμενα κοινωνικά στρώματα. Μέσα στις σύγχρονες συνθήκες, όπου το υπο αναδιάρθρωση διεθνοποιημένο κεφάλαιο, εισβάλλει και κατακτάει όλο και περισσότερα πεδία της κοινωνικής ζωής και του προσωπικού χρόνου, οι κοινωνικές εξεγέρσεις αναδεικνύουν την εφικτότητα ανάσχεσης και ανατροπής του σύγχρονου ολοκληρωτισμού κράτους και κεφαλαίου. Πριν την εκδήλωση των κοινωνικών εξεγέρσεων, αυτό που κυριαρχεί στο συλλογικό ασυνείδητο είναι οι ατομικές φιλοδοξίες και επιδιώξεις, οι εμπορευματοποιημένες σχέσεις, η ανάθεση, η παραίτηση, η αποστασιοποίηση από συλλογικοποιημένες δράσεις. Η πρότερη καπιταλιστική κανονικότητα υποχωρεί μπροστά στην κοινωνική έκρηξη, δίνοντας την θέση της στην δράση. Ο ατομικός ωφελιμισμός πισωπατάει, μπροστά στην φλόγα της κοινωνικής ανατροπής που φουντώνει. Αυτή την φλόγα που εχθρεύεται και φοβάται περισσότερο από κάθε τι άλλο, ο κόσμος του κράτους και του κεφαλαίου, ο κόσμος της σύγχρονης δυστοπίας. Με έναν δυσανάγνωστο από τους διανοητές συγχρονισμό, η υποβόσκουσα οργή των καταπιεσμένων συλλογικοποιείται, οι παρείστικες κουβέντες αγανάκτησης δίνουν την θέση τους στην μαχητική δράση στο δρόμο και μια συνθήκη χαριστικής αμοιβαιότητας, μια αφυπνισμένη ταξική αλληλεγγύη ανηφορίζει το φωτεινό μονοπάτι της επαναστατικής προοπτικής. Οι εξουσιαζόμενοι/ες δηλώνουν οργισμένα στο καθεστώς πως δεν θέλουν πλέον να είναι πιόνια στην σκακιέρα του. Αμφισβητούν τη θέση των κυρίαρχων, αρνιούνται την εξουσία τους, μια εξουσία που αντλούσε την κοινωνική της νομιμοποίηση μέσα από την πρώτη δική τους συγκατάβαση. Στο δρόμο αρχίζουν και αντιλαμβάνονται πρωτόλεια την δύναμη τους. Μπουσουλώντας τα πρώτα βήματα μιας διαδρομής ελευθερίας έξω από νόρμες, οι καταπιεσμένοι/ες αρχίζουν να νιώθουν ότι οι κρατικοί θεσμοί δεν τους αγγίζουν, ότι ο δημόσιος χώρος ανακαταλαμβάνεται και ξαναζωντανεύει, ότι οι επιθυμίες, οι ανησυχίες, οι πόθοι τους βγαίνουν από το περιθώριο και απλώνονται στη δημόσια σφαίρα. Η μουντή καθημερινότητα, η κομμένη και ραμμένη στα συμφέροντα των κυρίαρχων, ανατρέπεται και επανανοηματοδοτείται. Οι νύχτες φωτίζονται από τα οδοφράγματα.

Δύο παραδείγματα σύγχρονων κοινωνικών εξεγέρσεων έχουμε και στον ελλαδικό χώρο. Αναφερόμαστε στο Νοέμβρη του '73 και στον Δεκέμβρη του '08. Στην εκδήλωση αυτή θα προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε τις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που οδήγησαν σ' αυτές τις εξεγέρσεις. Να ξεσηκώσουμε μνήμες, να συζητήσουμε διαφορετικές οπτικές, να εμπλουτίσουμε τους προβληματισμούς μας. Να θυμηθούμε την μεταλλική χροιά των ήχων μιας πολύβουης οργής, μιας συλλογικής διάθεσης ανατροπής. Η θύμηση και μόνο αυτών των ήχων, ανατριχιάζει την κυριαρχία. Θα ξεκινήσουμε από τον Νοέμβρη του '73. Για να προσεγγίσουμε καλύτερα την περίοδο της δικτατορίας καθώς και τους λόγους που η αστική κυριαρχία συνέβαλε στην εγκαθίδρυση ενός απολυταρχικού πολιτικού καθεστώτος, θεωρούμε πως είναι χρήσιμο να αντιληφθούμε τις κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες από την δεκαετία του '50 κιόλας και τις επιδιώξεις της αριστεράς για πολιτικές συνεργασίες με τους λεγόμενους «προοδευτικούς αστούς». Μετά την ήττα της στον 2^ο εμφύλιο του '46-'49, το μετεμφυλιακό κλίμα βρίσκει την αριστερά σε δεινή θέση με χιλιάδες φυλακισμένους, εξορισμένους και δολοφονημένους αγωνιστές και το ΚΚΕ στην παρανομία. Η αστική στρατηγική του «διαρκούς εμφυλίου πολέμου» έμεινε σε ισχύ σε όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του

‘50 και μόλις το ‘62 το Συμβούλιο Επικρατείας αποφάσισε ότι ο εμφύλιος είχε λήξει... Έτσι το ‘52 σχηματίζεται ένας συνασπισμός μικρών κομμάτων και προσωπικοτήτων της Αριστεράς, η ΕΔΑ, που το ‘56 μετατράπηκε και τυπικά σε ενιαίο κόμμα που τον κύριο κορμό της, σε επίπεδο στελεχικού δυναμικού και βάσης αποτελούσε το εκτός νόμου ΚΚΕ. Το ΚΚΕ αποφάσισε το ‘58 την διάλυση των παράνομων οργανώσεων του στην Ελλάδα και την ενσωμάτωσή τους στην ΕΔΑ. Από εκεί και μετά η στρατηγική της αριστεράς ήταν και τυπικά αμυντική. Η ΕΔΑ κινείται με κύριο στόχο την εξεύρεση πολιτικών συμμαχιών με τα λεγόμενα «προοδευτικά» αστικά κόμματα. Ταυτόχρονα το κράτος προσπαθούσε να περιορίσει την επιρροή της ακόμα και με δολοφονίες βουλευτών της (Λαμπράκης). Αυτή η πολιτικά ηττημένη και με απλωμένη παλάμη για συνεργασίες με τον αστικό κόσμο μετεμφυλιακή αριστερά, δεν δίστασε να προβοκάρει όσους έμπρακτα αντιστέκονταν και δεν ήταν υπό τον έλεγχό της. Το ‘65 σε ένα από τα μαχητικότερα συλλαλητήρια της εποχής καλεσμένο από την Ομοσπονδία Εργατών Τύπου και την ΕΦΕΕ μετά την δολοφονία αγωνιστή από ευθεία βολή δακρυγόνου, οι συγκρούσεις που διήρκησαν μέχρι τις πρωινές ώρες της επόμενης μέρας χαρακτηρίζονται ως «κακότεχνο έργο προβοκατόρων».

Οι ταξικές αντιθέσεις στην Ελλάδα της δεκαετίας του ‘60 ήταν εκρηκτικές, η οικονομία αναπτυσσόταν ταχύτατα με ετήσιους ρυθμούς πάνω από 10% χάρις στο ξεζούμισμα των εργαζομένων. Με το μέσο εργατικό εισόδημα στις πόλεις να καλύπτει το 67% των βασικών αναγκών επιβίωσης και το μέσο αγροτικό εισόδημα αντίστοιχα να αγγίζει μόλις το 35%, υπήρξε ραγδαία αύξηση των αγροτικών και εργατικών κινητοποιήσεων. Ήταν λοιπόν προφανής αναγκαιότητα για την αστική κυριαρχία, ο έλεγχος του γραφειοκρατικού μηχανισμού των τότε συνδικάτων. Με την αμέριστη υποστήριξη των κρατικών μηχανισμών καταστολής, μια χούφτα εργατοπατέρων διατηρούσε τα ηνία της ΓΣΕΕ. Παρόλ’ αυτά το ‘64 η Αριστερά κατάφερε να ελέγχει 315 ελεύθερες εργατοϋπαλληλικές οργανώσεις και ήταν επικεφαλής ενός κινήματος με στόχο του, τόσο τον εκδημοκρατισμό των συνδικάτων όσο και αυξήσεις μισθών. Παράλληλα αυξάνονταν οι μαθητικές και φοιτητικές κινητοποιήσεις. Το φοιτητικό κίνημα αναπτύσσονταν με ραγδαίους ρυθμούς από το ‘62, με κύριο αίτημα το διάσημο 15% του προϋπολογισμού για την παιδεία και την δωρεάν εκπαίδευση. Η απόλυση του τότε πρωθυπουργού Γ. Παπανδρέου από τον βασιλιά Κωνσταντίνο το ‘65 ήταν η αφορμή για το ξέσπασμα μιας πολιτικής κρίσης, όπου η μια κυβέρνηση διαδέχονταν σε σύντομο χρονικό διάστημα την άλλη, ενώ παράλληλα διογκώνονταν τα διεκδικητικά κινήματα της εποχής. Το καθεστώς είχε χάσει την εμπιστοσύνη της κοινωνικής βάσης. Η πολιτική του νομιμοποίηση στις συνειδήσεις των κατώτερων κοινωνικών στρωμάτων είχε πτωτική τάση. Η αστική τάξη και οι υπερατλαντικοί επικυρίαρχοι, αντιλαμβάνονταν πως η κατάσταση ξέφευγε σιγά-σιγά από τα χέρια τους. Η επιβολή της δικτατορίας ήταν ζωτικής σημασίας επιλογή για την επιβίωση της κυριαρχίας τους. Είναι αξιοσημείωτο μάλιστα ότι η αμερικάνικη επικυριαρχία είχε αμφιβολίες για το αν μια δικτατορία θα σταθεροποιούσε την κατάσταση και αντί αυτού πρότεινε χρηματοδότηση της καμπάνιας των δεξιών κομμάτων στις επερχόμενες εκλογές. Παρόλα αυτά οι εσωτερικές διεργασίες στο στρατό ήταν σε πλήρη ανάπτυξη, για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή δικτατορίας με την υποστήριξη όχι μόνο των φιλοβασιλικών και των ακροδεξιών αλλά και ολόκληρου του αστικού πολιτικού φάσματος. Ο τότε πρωθυπουργός Κανελλόπουλος διαβεβαίωνε τον βασιλιά και τους αμερικάνους επικυρίαρχους, πως εάν διαφαινόταν νίκη της Ένωσης Κεντρώων και της αριστεράς στις εκλογές, ήταν σε θέση να τις ακυρώσει και να καταστεί δικτάτορας.

Την 21^η Απρίλη τα τανκς βγαίνουν στους δρόμους και οι συνταγματάρχες θέτουν την χώρα υπο στρατιωτικό νόμο. Τα πολιτικά κόμματα διαλύονται, το καθεστώς άμεσα εδραιώνει ένα κλίμα τρομοκρατίας, η ασφάλεια και η ΕΣΑ (Ελληνική Στρατιωτική Αστυνομία) είναι η αιχμή του δόρατος. Χιλιάδες αγωνιστές συλλαμβάνονται και είτε βασανίζονται στα υπόγεια της ασφάλειας είτε εξορίζονται στα νησιά. Παράλληλα καταργείται το δικαίωμα στην απεργία. Με την απαγόρευση της συνδικαλιστικής δράσης οι εργαζόμενοι αποτελούν έρμαιο στις ορέξεις του κεφαλαίου. Η εργασία εντατικοποιείται χωρίς καμία νόμιμη δυνατότητα αντίδρασης από πλευράς των εργαζομένων. Ενδεικτικό της τότε οικονομικής κατάστασης την περίοδο της δικτατορίας, είναι η αύξηση του κέρδους στις βιομηχανίες κατά 80% ενώ η αντίστοιχη αύξηση στους μισθούς δεν ξεπέρασε το 46%.

Από το '72, το εργατικό κίνημα μετά από μια 5ετία μουδιάσματος άρχισε να μπαίνει σε δράση. Απεργίες ξέσπασαν στα τρόλεϊ, στη ΔΕΗ, στους τυπογράφους, στους αλλιεργάτες της Καβάλας. Το '73 ξεσπάνε αγροτικές κινητοποιήσεις στη Λάρισα, στα Μέγαρα, στα Σπάτα, στο Μενίδι. Τον Ιούλη του '73 ορίζεται η μεταβατική κυβέρνηση Μαρκεζίνη που θα δρομολογούσε το πέρασμα στον κοινοβουλευτισμό, με προγραμματισμό εκλογών στις αρχές του '74. Ούτε η εξαγγελία για εκλογές κατάφερε να εκτονώσει την λαϊκή οργή και να κάμψει τις κινητοποιήσεις που είχαν ξεκινήσει από το '72, οργανωμένες και μη, με αποτέλεσμα αυτές να συνεχίζονται με αμείωτη ένταση με αποκορύφωμα τα γεγονότα του πολυτεχνείου. Στο μικρού μήκους video που θα παρακολουθήσουμε, αποτυπώνεται σε εικόνες η εξέλιξη των γεγονότων του Νοέμβρη του '73.

(Ακολουθεί η προβολή των video αναφορικά με τις κοινωνικές εξεγέρσεις του Νοέμβρη '73 και του Δεκέμβρη του '08)

Σε ότι αφορά τον Δεκέμβρη του '08 τόσο τα ίδια τα γεγονότα, όσο και το οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον πάνω στο οποίο αναπτύχθηκαν και διαδραματίστηκαν, είναι αρκετά πρόσφατα. Βιωματικά ο καθένας κι η καθεμιά μας μπορεί να θυμηθεί, να συσχετίσει, να αναλύσει, να εκφράσει την άποψή του/της. Δεν κρίναμε απαραίτητο να οδηγηθούμε ως συλλογικότητα σε μια ολοκληρωμένη τοποθέτηση σχετικά με τον Δεκέμβρη του '08. Δεν θεωρούμε ότι είμαστε ακόμα σε θέση να απαντήσουμε με τεκμηριωμένο τρόπο στον προβληματισμό που ταλανίζει ένα μεγάλο κομμάτι του αναρχικού κινήματος, δηλαδή αν ο Δεκέμβρης του '08 ήταν σχηματικά, ένα ερώτημα ή μια απάντηση. Μας ενδιαφέρει να ζυμώσουμε τις επιμέρους απόψεις μας με τις δικές σας, να ακούσουμε και να ακουστούμε, και να βγούμε από δω μέσα παίρνοντας κάποια περισσότερα ερεθίσματα για περαιτέρω ανάλυση. Γιατί πολύ απλά δεν μας ενδιαφέρει να ειδωλοποιήσουμε στο φαντασιακό μας, οποιαδήποτε επιμέρους έκφραση του Δεκέμβρη. Η συστηματική προπαγανδιστική προσπάθεια που γίνεται από πολλές πλευρές και τάσεις του σύγχρονου αντικαθεστωτικού κινήματος, να αναγνωστεί ο Δεκέμβρης του '08 με έναν εννιαίο και μοναδικό τρόπο, δεν ικανοποιούν τις διαλεκτικές αναζητήσεις μας. Ο Δεκέμβρης για μας δεν ήταν ένας. Δεν ήταν απλά οι φλόγες και τα οδοφράγματα, δεν ήταν μόνο οι άγριες συγκρούσεις με τους μπάτσους. Δεν ήταν μόνο η εκρηκτική έκφραση της οργής της νεολαίας. Θέλουμε να αντιμετωπίσουμε και να αναγνώσουμε την σύγχρονη ιστορία μας έξω από θρησκοληπτικού τύπου προσεγγίσεις, χωρίς συναισθηματισμούς και ποιητικές ωραιοποιήσεις, για να μπορέσουμε κάποια στιγμή συλλογικά και από τα κάτω, να

προσδιορίσουμε το τι ακριβώς πετύχαμε και τι ακριβώς χάσαμε εκείνο τον Δεκέμβρη. Να αντιληφθούμε αν όλη αυτή η έκφραση συλλογικοποιημένης οργής και μαχητικής δημιουργίας, είχε ή δεν είχε την δυνατότητα να εξελιχθεί πολιτικά και κοινωνικά σε κάτι άλλο από αυτό που εξελίχθηκε. Για το αν ο Δεκέμβρης του '08 μπορεί να διαβαστεί σαν ήττα ή σαν νίκη των καταπιεσμένων. Όλων των καταπιεσμένων. Ταξικά, φυλετικά, έμφυλα κλπ. Και σε κάθε μία από τις δύο εκδοχές, νίκης ή ήττας, να προσπαθήσουμε να δούμε τι δεν κάναμε σωστά, τι πήγε λάθος, τι τραβήχτηκε από τα μαλλιά, τι αφέθηκε αναξιοποίητο, οτιδήποτε θεωρήσει η κάθε μια και ο καθένας μας χρήσιμο. Χρήσιμο όχι για τα βιβλία που θα γράψουν σε λίγα χρόνια κάποιοι κρατικοδίαιτοι διανοητές για να βάλουν τον Δεκέμβρη μέσα στα προκατασκευασμένα κουτάκια της σκέψης τους. Χρήσιμο για όλες και όλους εμάς, που ζώντας πλέον μέσα σε μια όλο και πιο δύσκολη συνθήκη, μια συνθήκη ολομέτωπης επίθεσης κράτους και κεφαλαίου πάνω στις ζωές μας, ζώντας την σύγχρονη καπιταλιστική βαρβαρότητα στο πετσί μας και έχοντας πλέον πλήρη αντίληψη για το που οδηγεί η πολιτική ανάθεση σε εκλογικές ελπίδες, αναζητούμε τον δρόμο της υπέρβασής της. Αναζητούμε την συνέχιση της φωτεινής διαδρομής που χάραξαν οι σύγχρονες κοινωνικές εξεγέρσεις σ' αυτό τον τόπο. Αναζητούμε τον δρόμο που οδηγεί στην κοινωνική απελευθέρωση.

Βόλος 3 Δεκέμβρη 2016

Αναρχική Συλλογικότητα mAnifesto
<https://manifesto-volos.espiivblogs.net/>